

Projektas „Tęsk“

Nr. 09.2.1-ESFA-V-727-01-0001

PEDAGOGO PROFESIJOS KOMPETENCIJŲ APRAŠAS

Parengė:

VšĮ „Šiuolaikinių didaktikų centras“ ekspertų grupė

2021 m.

Vilnius

Pedagogo profesijos kompetencijų aprašas

I. Bendrosios nuostatos

1. Pedagogo profesijos kompetencijų aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja pedagogų (toliau – pedagogų), kaip juos apibrėžia Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 2011, Nr. 38-1804), profesinės veiklos kompetencijų sritis, lygmenis bei jų turinį.
2. Aprašo paskirtis – nustatyti pedagogo profesinio tobulėjimo gaires, padedančias pedagogui įsivertinti profesinę veiklą, numatyti ir tikslingai planuoti tolesnį profesinį augimą bei tobulėjimą.
3. Aprašas sudarytas vadovaujantis pedagoginio-praktinio ir mokslinio pagrįstumo principais, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės programinėmis nuostatomis (reg. XIVP-90 2020 m. gruodžio 7 d.), Geros mokyklos koncepcija (2015 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. V-1308), Pedagogų rengimo reglamentu (2018 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. V-501), pažangia Lietuvos ir užsienio šalių pedagogine-mokslinė patirtimi bei naujausiomis tendencijomis.
4. Pedagogo kompetencijų sritys ir jų turinys grindžiami Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr. 38-1804) nuostatomis, Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. 56-2761), Pedagogų etikos kodekso nuostatomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 (TAR, 2018, Nr. 9711), pagrindiniais Europos mokytojų kompetencijų ir kvalifikaciją aiškinančiais dokumentais.
5. Aprašas gali būti taikomas visiems pedagogo kvalifikaciją turintiems asmenims šiais atvejais:
 - 5.1. pedagogų profesinės veiklos įsivertinimui ir refleksijai;
 - 5.2. nusakant reikalavimus pedagogų profesinei veiklai;
 - 5.3. planuojant pedagogų karjeros galimybes;
 - 5.4. vertinant pedagogų profesines kompetencijas ir veiklos rezultatus;
 - 5.5. rengiant ir įgyvendinant pedagogų kompetencijų tobulinimo programas.
6. Pagrindinės apraše vartojamos sąvokos: kvalifikacija, kompetencija, pedagogas, pedagogo kvalifikacija, ugdymas vartojamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 38-1804). Teisės aktuose neapibrėžtos sąvokos apraše yra vartojamos taip:
 - 6.1. mokymas – mokytojo ugdomoji (auklėjamoji, lavinamoji) veikla, skatinanti mokinio mokymąsi ir pažangą;
 - 6.2. mokymasis – savarankiška arba mokytojo skatinama asmens veikla plėtojant jo dvasines, pažintines ir fizines galias;
 - 6.3. mokyklos bendruomenė – mokytojai, mokiniai ir jų tėvai bei globėjai;
 - 6.4. profesinis augimas – nuolatinis kompetencijų tobulinimas ir plėtojimas, atliepiant asmeninius, institucinius bei nacionalinius poreikius

7. Pedagogų kompetencijas sudaro:
 - 7.1. profesinės kultūros srities kompetencijos;
 - 7.2. profesinės ugdymo veiklos kompetencijos;
 - 7.3. profesinės bendruomenės veiklos srities kompetencijos;
 - 7.4. profesinio augimo kompetencijos.
8. Pedagogų kompetencijos grindžiamos bendražmogiškėmis, pilietinėmis ir tautinėmis vertybinėmis nuostatomis, kuriomis vadovaujasi visi pedagogai savo profesinėje veikloje:
 - 8.1. pagarba žmogui;
 - 8.2. pareigingumu ir atsakingumu už savo veiklos rezultatus, jų poveikio bendražmogiškų vertybių, pilietinės visuomenės darnos, socialinės atsakomybės puoselėjimui;
 - 8.3. nuolatiniu asmeniniu profesiniu tobulėjimu;
 - 8.4. demokratinės ir humanistinės mokyklos puoselėjimu;
 - 8.5. paramos ir pagalbos mokiniams paskatinant ir įtraukiant į mokymosi, savęs pažinimo, socializacijos, asmenybinės brandos, kūrybinės raiškos, pilietiškumo, technologinio ir profesinio pasirengimo veiklas;
 - 8.6. bendradarbiavimu ir solidarumu besimokančioje bendruomenėje.

II. Profesinės kultūros srities kompetencijos

9. Profesinės kultūros sritis yra pamatinė be kurios yra neįmanoma tvari mokyklos veikla. Pedagogas lydi mokinius susipažįstant ir perimant kultūros pamatinius klodus – kalbą, vertybes ir t. t. – bei padeda vaikams suvokti kultūros prasmės ir vertės santykį. Šios srities kompetencijos yra bendros visiems pedagogams (ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo ugdymo ir profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos specialistams (išskyrus psichologus).
10. Profesinės kultūros srities kompetencijas sudaro:
 - 10.1. kultūrinio identiteto ir pilietiškumo kompetencija;
 - 10.2. kalbinė kompetencija;
 - 10.3. profesinės etikos kompetencija;
 - 10.4. medijų ir skaitmeninio raštingumo kompetencija.

III. Profesinės ugdymo veiklos kompetencijos

11. Profesinės ugdymo veiklos kompetencijos yra susiję su pagrindine pedagogo ugdomąja veikla. Šios srities kompetencijos gali būti išskiriamos pagal pedagogų (ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo ugdymo ir profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos specialistų (išskyrus psichologus) profesinį ugdomosios veiklos lauką. Kompetencijos yra skirstomos pagal lygmenis (pradedantis mokytojas, I, II ir III lygmuo).

12. Profesinės ugdymo veiklos kompetencijas sudaro:

- 12.1. ugdytinių skirtybių ir galimybių pažinimo kompetencija;
- 12.2. ugdymo(si) aplinkos planavimo, įgyvendinimo ir tobulinimo kompetencija;
- 12.3. ugdymo proceso modeliavimo ir realizavimo kompetencija;
- 12.4. ugdytinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kompetencija.

IV. Profesinės bendruomenės srities kompetencijos

Profesinės bendruomenės srities kompetencijos susiję su pedagogo veikla mokyklos vidiniuose ir išoriniuose tinkluose bei su ugdytinio šeima / globėjais / rūpintojais, siekiant įgyvendinti ugdymo tikslus. Šios srities kompetencijos išryškina socialinio kapitalo reikšmę, kai mokytojo profesionalumas auga priklausant profesinei bendruomenei ir įvairiems jos tinklams, teikiant tarpusavio pagalbą, kartu sistemingai puoselėjant ir savo profesinį kapitalą. Šios srities kompetencijos yra bendros visiems pedagogams (ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo ugdymo ir profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos specialistams (išskyrus psichologus). Kompetencijos yra skirstomos pagal lygmenis (I lygmuo – pradedantis mokytojas, II ir III lygmuo).

13. Profesinės bendruomenės srities kompetencijas sudaro:

- 13.1. bendradarbiavimo su šeima / globėjais / rūpintojais kompetencija;
- 13.2. darbo komandoje ar / ir vadovavimo jai kompetencija;
- 13.3. konstruktyvaus bendravimo su socialiniais partneriais ir švietimo ir socialinę pagalbą teikiančiomis institucijomis kompetencija.

V. Profesinio augimo kompetencijos

14. Profesinio augimo kompetencijos orientuoja į pedagogus kaip aktyvius besimokančiuosius, kurie planuoja, organizuoja ir vertina savo mokymosi procesą ir profesinį tobulėjimą. Šios srities kompetencijos yra bendros visiems pedagogams (ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo ugdymo ir profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos specialistams (išskyrus psichologus). Kompetencijos yra skirstomos pagal lygmenis (I lygmuo – pradedantis mokytojas, II ir III lygmuo).

15. Profesinio augimo kompetencijas sudaro:

- 15.1. profesinės veiklos vertinimo ir tobulinimo kompetencija;
- 15.2. profesinės veiklos tyrimo kompetencija;
- 15.3. kolegialaus mokymosi kompetencija.

VI. Pedagogo profesijos kompetencijų lygmenys

16. Pedagogo profesinis augimas vertinamas pagal jo turimas kompetencijas, kurių plėtojimas apibrėžiamas keturiais lygmenimis:
 - 16.1. Pradedančiojo mokytojo (stažuotojo) lygmuo. Šis lygmuo siejamas su pedagoginės veiklos pradžia ir profesinio identiteto formavimusi. Pedagogo kompetencijos atitinka pagrindinius profesinės veiklos reikalavimus ir mokytojo kvalifikacijai keliamus formaliuosius reikalavimus. Šio lygmens kompetencijas detalizuojantys gebėjimai įgyjami per formalias studijas (juos patvirtina suteikta pedagogo kvalifikacija). Pradedančiojo mokytojo (stažuotojo) lygmuo atitinka 6-ąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygį. Pradedantysis mokytojas dirba padedamas mentoriaus ir visos pedagoginės bendruomenės.
 - 16.2. Pirmasis pedagoginės veiklos lygmuo. Pedagogas savo profesinėje veikloje taiko nuolat atnaujinamas profesines žinias, tobulina įgūdžius, jo veiklos rezultatuose atsispindi realios kompetencijų gilinimo veiklos. Pirmasis pedagoginės veiklos lygmuo atitinka 6-ąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygį, būtinas profesinis arba dalykinis bakalauro laipsnis (arba jo atitiktis teisės aktų nustatyta tvarka).
 - 16.3. Antrasis pedagoginės veiklos lygmuo. Pedagogas profesinėje veikloje taiko išsamias ir šiuolaikiškas žinias bei įgūdžius, juos naudoja savo ir kolegų profesinės veiklos rezultatams gerinti; turima kompetencija dalijasi vykdydamas patirties sklaidą savoje ir kitose savivaldybės / regiono mokyklose; profesinės veiklos rezultatus naudoja pedagoginės veiklos kokybei tobulinti. Antrasis pedagoginės veiklos lygmuo atitinka 7-ąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygį, būtinas dalykinis arba ugdymo mokslų magistro laipsnis (arba jo atitiktis teisės aktų nustatyta tvarka).
 - 16.4. Trečiasis pedagoginės veiklos lygmuo. Pedagogo turimos žinios, įgūdžiai ir vertybės leidžia atlikti aktualius tyrimus, analizes, vertinti ir tobulinti asmeninę profesinę, kolegų bei savo ir kitų švietimo institucijų veiklą, kurti ir diegti naujus metodus, sprendimus ir priemones ugdomosios veiklos gerinimui. Pedagogas veikia plačiu nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. Trečiasis pedagoginės veiklos lygmuo atitinka ne žemesnį kaip 7 Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygį, būtinas ugdymo mokslų magistro arba daktaro laipsnis (arba jo atitiktis teisės aktų nustatyta tvarka).
17. Pedagogo kompetencijų tobulinimo rezultatai vertinami sprendžiant apie turimas ir ugdomas kompetencijas pagal jų atitikimą šio aprašo 1–4 lentelėse pateikiamiems kompetencijų lygmenims, kriterijams ir jų apibūdinimams.
18. Kiekvienas aukštesnis kompetencijų lygmuo apima visus ankstesnius kompetencijų lygmenis ir jų kriterijus. Pedagogas siekiantis aukštesnio kompetencijų lygmens turi tenkinti ir visus žemesnių kompetencijų lygmenų kriterijus.

19. Pedagogas gali siekti aukštesnio lygmens ne anksčiau kaip po dviejų metų profesinio darbo viename iš nurodytų lygmenų.

VII. Pedagogų profesijos kompetencijų aprašo taikymas

20. Apraše apibrėžtos kompetencijos ir jų lygmenys pirmiausia skirti pedagoginės veiklos refleksijai, įsivertinant savo profesinės veiklos rezultatus, taip pat išsikeliant kompetencijų tobulinimo tikslus, planuojant karjeros galimybes. Pedagogai gali įsivertinti savo kompetencijų lygmenį, remdamiesi aprašų lentelėse nurodytais kriterijais.
21. Apraše apibrėžtos kompetencijos, jas detalizuojantys gebėjimai ir lygmenys gali būti naudojami priimant pedagogus į darbą ugdymo / mokymo įstaigoje. Mokyklos vadovai, priimantys į darbą pedagogus, gali kelti papildomus reikalavimus, atsižvelgdami į pareigybės aprašyme numatytas funkcijas.
22. Pedagogų veikloje kompetencijos vertinamos atsižvelgiant į pedagogų profesinę pareigybę ir ugdymo srities specifiką bei pedagoginės veiklos rezultatus, sprendžiant apie turimas (pasiektas) ar išsiugdytas kompetencijas, įvertinant jų pasireiškimą profesinėje veikloje remiantis aprašuose pateikiamais kompetencijų lygmenimis apibūdinančiais kriterijais ir juos paaiškinančiu turiniu, o taip pat ir pateikiamais kompetencijų tobulinimo įrodymais.
23. Pedagogų kompetencijų tobulinimo programose turi būti nurodomos tobulinamos kompetencijos ir kokių lygmeniu numatoma jas tobulinti.

VII. Baigiamosios nuostatos

24. Pedagogų profesija įpareigoja nuolat tobulinti turimas profesines kompetencijas visą aktyvios profesinės karjeros laikotarpį. Pedagogai yra asmeniškai atsakingi už aktyvų dalyvavimą kompetencijų tobulinimo veiklose.
25. Pedagogų karjeros etapai siejami su įgytomis ir tobulinamomis kompetencijomis per jų vertinimą. Tobulėdamas savo profesinėje veikloje pedagogas skirtingais lygmenimis tobulinasi konkrečias kompetencijas.
26. Konkrečioms pedagogų profesinėms pareigybėms gali būti nustatomos papildomos kompetencijos, svarbios jų karjeros augimui ir profesinės veiklos rezultatų gerinimui.
27. Atsižvelgiant į švietimo ir visuomenės kaitos keliamus reikalavimus ugdomajai veiklai aprašas gali būti atnaujinamas.

APRAŠAS NR. 1: PROFESINĖS KULTŪROS SRITIES KOMPETENCIJOS

Kalbinė kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> • sklandžiai bendrauja gimtąja ir valstybine kalba(omis), yra visapusiškai kalbiškai raštingas; • geba komunikuoti užsienio kalba(omis) savo profesinėje srityje.
Kultūrinio identiteto ir pilietiškumo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> • suvokia kultūros svarbą žmogaus ugdyme, skirtingų kultūrų įvairovę ugdymo realybėje ir visuomenėje vykstančius natūralius akulturacijos procesus; • suvokia save ir savo ugdytinius kaip konkrečios kultūros atstovą(us) ir kuria jiems vienodas ugdymo(si) galimybes; • kuria erdvę savo ir ugdytinių kultūrinių tradicijų puoselėjimui bei prisideda prie savo ir ugdytinių autentiško gyvenimo stiliaus kūrimo ir yra tolerantiškas ugdytinių, jų šeimų, kitų bendruomenės narių įvairovei; • veikia atsakingai ir yra aktyvus bendruomenės narys, demonstruoja asmeninį pavyzdį kuriant pilietinę visuomenę; • suvokia žmogaus teisių ir pareigų vienovę, puoselėja demokratinės visuomenės vertybes.
Profesinės etikos kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> • vadovaujasi bendražmogiškomis ir pamatinėmis švietimą įprasminančiomis vertybėmis; • vadovaujasi profesinės etikos kodekse nurodytais elgesio principais.
Medijų ir skaitmeninio raštingumo kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> • bendrauja ir bendradarbiauja IKT technologijų pagalba; • moka naudotis šiuolaikinėmis technologijomis ir kuria skaitmeninį turinį; • saugiai elgiasi elektroninėje erdvėje ir geba apsaugoti jautrų skaitmeninį turinį, konfidencialią informaciją apie ugdytinius, jų pasiekimus, korektiškai taiko privatumo ir autorinių teisių taisykles, tinkamai nurodo skaitmeninių išteklių autorystę; • geba kritiškai vertinti įvairiomis technologinėmis formomis perteiktą medijų tekstų turinį atsižvelgdamas į jų sukūrimo socialinį, istorinį, kultūrinį kontekstą, kūrėjų tikslus ir tikslinę auditoriją.

APRAŠAS NR. 2: PROFESINĖS UGDYMO VEIKLOS SRITIES KOMPETENCIJOS

Kompetencija Lygmuo	I Pradedantysis mokytojas (stažuotojas) BA Profesinis / dalykinis	II BA Profesinis / dalykinis MA dalyko ar ugdymo mokslų	III MA ugdymo mokslų
UGDYTINIŲ SKIRTYBIŲ IR GALIMYBIŲ PAŽINIMAS			
<p>Atpažįsta ugdytinių skirtybes pasitelkdamas žinias apie fizinę, emocinę, socialinę, intelektualinę ir kalbos ugdytinių raidą.</p> <p>Taiko įvairias ugdymo / mokymo strategijas atsižvelgdamas į skirtingus ugdytinių poreikius.</p> <p>Identifikuoja galimas grėsmes ugdytinio sveikatai ir psichosocialinei raidai</p>	<p>Turi būtinų žinių apie fizinę, emocinę, socialinę, intelektualinę, kalbos raidą bei mokymosi stilius, praktikas.</p> <p>Atpažįsta, įvardina ir atsižvelgia į individualius poreikius, polinkius, gebėjimus, lūkesčius bei mokymosi praktikas, konsultuodamasis su mentoriumi.</p> <p>Su mentoriaus ir (ar) specialistų pagalba identifikuoja galimas grėsmes ugdytinio sveikatai ir psichosocialinei raidai.</p>	<p>Nuolat atnaujina ir taiko žinias apie ugdytinių pažinimo priemones ir metodus.</p> <p>Atsižvelgia į individualius raidos ypatumus, diferencijuodamas, individualizuodamas ir suasmenindamas mokymą / švietimo pagalbą.</p> <p>Savarankiškai identifikuoja galimas grėsmes ugdytinio sveikatai ir psichosocialinei raidai.</p> <p>Organizuoja veiklas kuriant ir išbandant naujus metodus, tobulinant ugdymo(si) procesą ir (ar) švietimo pagalbą skatinant aktyvų mokinių dalyvavimą.</p> <p>Konsultuoja kolegas* ugdytinių pažinimo bei mokymo diferencijavimo, individualizavimo ir suasmeninimo ir (ar) švietimo pagalbos klausimais.</p> <p>Padedą kolegoms* identifikuoti galimas grėsmes ugdytinio sveikatai ir psichosocialinei raidai.</p>	<p>Vertina, tobulina bei kuria naujas ugdytinių pažinimo priemones ir metodus; organizuoja ir vykdo mokymus kaip jomis naudotis.</p> <p>Tyrinėja ugdytinių skirtybes, taikomų strategijų efektyvumą, galimas grėsmes sveikatai ir psichosocialinei raidai. Tyrimais dalijasi plačioje profesinėje bendruomenėje (nacionaliniu / tarptautiniu lygiu).</p>

UGDYMO(SI) APLINKOS (planavimo, įgyvendinimo ir tobulinimo)			
<p>Kuria ir palaiko palankią ugdymo(si) / mokymo(si) aplinką (fizinė, socialinė, emocinė, atvira, saugi, stimuliuojanti, dinamiška, ir funkcionali ir kt.).</p>	<p>Apgalvoja, kuria ir palaiko palankią, bendradarbiavimu grįstą, ugdymosi aplinką visiems ir kiekvienam viso ugdymo proceso metu.</p> <p>Padedamas mentoriaus numato ir įgyvendina skirtingų grupių bei visos klasės valdymo būdus ir priemones siekiant įtraukties ir produktyvaus darbo.</p> <p>Tikslingai ir savalaikiai konsultuojasi su mentoriumi ir kolegomis pozityvios aplinkos kūrimo bei klasės / grupės valdymo klausimais.</p>	<p>Savarankiškai apgalvoja, kuria ir palaiko palankią, bendradarbiavimu grįstą, ugdymosi aplinką, visiems ir kiekvienam viso ugdymo proceso ir (ar) švietimo pagalbos teikimo metu.</p> <p>Prognozuoja galimus ugdymo aplinkos pokyčius, lanksčiai į juos reaguoja, teikia siūlymus dėl ugdymo aplinkos tobulinimo.</p> <p>Numato ir taiko tikslingus ir prasmingus klasės / grupės valdymo būdus bei priemones siekiant įtraukties ir produktyvaus darbo; poreikiui esant juos koreguoja ugdymo proceso eigoje.</p> <p>Dalyvauja palankios ugdymui aplinkos tobulinimo projektuose bei programose pagal savo profesinės veiklos tikslus.</p>	<p>Inicijuoja palankios ugdymui aplinkos tobulinimo projektus bei programas pagal savo profesinės veiklos tikslus.</p> <p>Tiria ugdymo(si) aplinkas bei teikia rekomendacijas jų tobulinimui.</p>
<p>Kuria inovacijomis grįstą ugdymo(si) / mokymo(si) aplinką, pasitelkiant įvairias priemones ir technologijas</p>	<p>Naudojasi ir kūrybingai taiko inovatyvias ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos priemones bei technologijas.</p> <p>Konsultuojasi dėl priemonių tikslingo parinkimo ir taikymo konkrečiame ugdymo</p>	<p>Savarankiškai, tikslingai ir kūrybingai taiko inovatyvias ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos priemones bei technologijas.</p> <p>Dalijasi su kolegomis inovatyvių ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos priemonių bei technologijų taikymo patirtimi.</p>	<p>Tiria, vertina esamas ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos priemones ir kuria naujas.</p>

	kontekste ir ar atsižvelgiant į vaiko / vaikų grupės poreikius.		
UGDYMO PROCESO MODELIAVIMO IR REALIZAVIMO KOMPETENCIJA			
Rengia ugdymo / mokymo ir (ar) švietimo pagalbos programas / modulius / planus.	Konsultuojasi su mentoriumi rengdamas ugdymo / ar švietimo pagalbos programas / modulius / planus.	Savarankiškai rengia ugdymo / ar švietimo pagalbos programas / modulius / planus. Konsultuoja kitus kaip metodiškai rengti ugdymo / ar švietimo pagalbos programas / modulius / planus.	Inicijuoja ir koordinuoja ugdymo / ar švietimo pagalbos programų / modulių / planų rengimą. Atlieka aktualius tyrimus, siekdamas ugdymo / ar švietimo pagalbos programų / modulių / planų turinio atnaujinimo bei tobulinimo.
Organizuoja ir valdo ugdymo / mokymo ir (ar) švietimo pagalbos procesą (tikslingas, optimalus, apimantis diferencijavimą, individualizavimą, personalizavimą, tikslingai taikant įvairius mokymo(si) metodus, strategijas, priemones ir pan.).	Kuria mokymo ir mokymosi situacijas, kai atsižvelgiama į dalyko programos ir (ar) švietimo pagalbos turinio logiką, mokinių jau turimus gebėjimus, žinias ir jų išankstines nuostatas. Konsultuojasi su mentoriumi ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos strategijų pasirinkimo, veiklos diferencijavimo ir individualizavimo,	Savarankiškai kuria mokymo ir mokymosi situacijas, kai atsižvelgiama į dalyko programos ir (ar) švietimo pagalbos turinio logiką, mokinių jau turimus gebėjimus, žinias ir jų išankstines nuostatas. Savarankiškai renkasi ir pritaiko pažangiausias, moksliniais tyrimais grįstas, ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos strategijas atsižvelgdamas į ugdomų kompetencijų pobūdį, užduoties sudėtingumą, turimą laiką ir mokinių pasiekimų lygį. Konsultuoja* kitus mokymo ir mokymosi situacijų kūrimo klausimais, kai atsižvelgiama į dalyko programos ir (ar) švietimo pagalbos turinio logiką, mokinių jau turimus gebėjimus, žinias ir jų išankstines nuostatas.	Imasi iniciatyvos, lyderystės, padeda kitiems kuriant mokymo ir mokymosi situacijas, kai atsižvelgiama į dalyko programos ir (ar) švietimo pagalbos turinio logiką, mokinių jau turimus gebėjimus, žinias ir jų išankstines nuostatas. Inicijuoja ir atlieka tyrimus ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos strategijų taikymo, veiklos diferencijavimo, individualizavimo ir personalizavimo srityse.

	personalizavimo klausimais.	Konsultuoja* kitus dėl pažangiausių, moksliniais tyrimais pagrįstų, ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos strategijų taikymo ugdymo procese; veiklos diferencijavimo ir individualizavimo.	
Teikia pagalbą ugdytiniams atsižvelgiant į individualius poreikius ir mokymosi ypatumus bei užtikrina įtrauktį (atsižvelgiant į individualius poreikius ir pasirinkimus, grįstus asmenine patirtimi, siekiais, prasmės suvokimu; atsižvelgiant į specifines mokinių, pasižyminčių skirtingu mokymosi potencialu, mokymosi prielaidas, pagalbos teikimas ir pan.).	Teikia individualizuotą pagalbą konsultuojantis su mentoriumi.	Savarankiškai dirbdamas ugdytiniams teikia individualizuotą pagalbą Konsultuoja* kitus pedagogus dėl mokinių pagalbos būdų.	Tiria, vertina esamas pagalbos sistemas ir kuria naujas.
Geba valdyti klasę / grupę (laiko planavimas, pamokos ar kitos veiklos eigos modeliavimas, tikslinga, metodiškai pagrįsta pamokos ar kitos veiklos eigos, savalaikis trikdžių sprendimas ir pan.).	Konsultuodamasis su mentoriumi, taiko efektyvias klases / grupės valdymo strategijas.	Savarankiškai parenka ir taiko efektyvias klases / grupės valdymo strategijas. Konsultuoja* kolegas, kaip taikyti efektyvias klases / grupės valdymo strategijas mokyklos / savivaldos lygmeniu.	Konsultuoja kolegas, kaip taikyti efektyvias klases / grupės valdymo strategijas savivaldos ir nacionaliniu lygmeniu.

<p>Numato ir kūrybiškai panaudoja metodinius išteklius, įrangą, svarbiems ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos tikslams pasiekti.</p>	<p>Naudoja ir (ar) kuria metodines priemones, įrangą, išteklius, būtinus ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos procese, reikalui esant konsultuojasi su mentoriumi jų tikslingumo klausimais.</p>	<p>Savarankiškai naudoja ir (ar) kuria metodines priemones, įrangą, išteklius, būtinus ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos procese.</p> <p>Konsultuoja* kitus kolegas metodinių priemonių, įrangos pasirinkimo ir taikymo klausimais.</p>	<p>Inicijuoja tyrimus dėl metodinių priemonių ir išteklių naudojimo ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos procese, kuria metodines priemones naudojamus ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos procese.</p>
<p>UGDYTINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS (planavimas, įgyvendinimas ir tobulinimas)</p>			
<p>Išmano ir taiko mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo metodiką (įvairių vertinimo tipų, metodų tikslingas pasirinkimas, jų pritaikymas individualiems mokinių poreikiams; efektyvaus, skirtingų tipų grįžtamojo ryšio organizavimas ir užtikrinimas).</p>	<p>Tikslingai taiko lanksčius pažangos ir pasiekimų vertinimo tipus ir metodus, konsultuojasi jų taikymo klausimais su mentoriumi.</p>	<p>Savarankiškai ir tikslingai parenka, metodiškai taiko pažangos ir pasiekimų vertinimo metodus, atitinkančius ugdymo(si) ir (ar) švietimo pagalbos tikslus.</p> <p>Tobulina pažangos ir pasiekimų vertinimo strategijas ir konsultuoja* kolegas šiais klausimais mokyklos / savivaldos lygmeniu.</p>	<p>Tobulina pažangos ir pasiekimų vertinimo strategijas ir konsultuoja* kolegas šiais klausimais savivaldos ir nacionaliniu lygmeniu.</p>
	<p>Atsižvelgia į individualius ugdytinių ypatumus, teikia konstruktyvų grįžtamąjį ryšį ir konsultuojasi jo teikimo klausimais.</p>	<p>Atsižvelgiant į ugdymo kontekstą ir individualius ugdytinių ypatumus, savarankiškai ir metodiškai teikia konstruktyvų grįžtamąjį ryšį taikant adekvačias grįžtamojo ryšio formas ir metodus.</p> <p>Konsultuoja* kolegas, siekiant tobulinti konstruktyvaus ir efektyvaus grįžtamojo ryšio organizavimą ir vertinimo tipų, formų, metodų pasirinkimą mokyklos / savivaldos lygmeniu.</p>	<p>Vertina ir tobulina konstruktyvaus ir efektyvaus grįžtamojo ryšio praktikas įvairiais lygmenimis ir įvairiuose kontekstuose savivaldos ir nacionaliniu lygmeniu.</p>

<p>Kuria ir taiko pažangos ir pasiekimų stebėsenos sistemą (dalykinis lygmuo, integralus institucinis ir pan.).</p>	<p>Konsultuodamasis, įgyvendina ugdytinių pažangos ir pasiekimų stebėseną.</p>	<p>Savarankiškai kuria ir taiko (palaiko) ugdytinių pažangos ir pasiekimų sistemą profesinės veiklos lygmeniu, atsižvelgdamas į individualius vaiko poreikius.</p> <p>Dalyvauja kuriant pažangos ir pasiekimų stebėsenos sistemą ugdymo institucijoje.</p> <p>Konsultuoja* kolegas ugdytinių pažangos ir pasiekimų stebėsenos sistemos klausimais ir padeda spręsti kylančias problemas.</p>	<p>Tyrinėja, vertina, tobulina ir kuria ugdytinių pažangos ir pasiekimų stebėsenos sistemos funkcionavimą įvairiais lygmenimis.</p>
<p>Kuria ir palaiko vertinimo ugdant kultūrą mokykloje (ir mokinių įsivertinimo ir reflektavimo kultūros puoselėjimas).</p>	<p>Konsultuodamasis tikslingai parenka ir taiko įsivertinimo ir refleksijos metodus, skatina ugdytinius reflektuoti savo pažangą ir pasiekimus.</p>	<p>Savarankiškai ir tikslingai parenka bei organizuoja įsivertinimo ir refleksijos metodų taikymą.</p> <p>Įtraukia ugdytinius į ugdymo proceso, pasiekimų įsivertinimą ir pažangos stebėjimą pamokoje ar kitoje veikloje.</p> <p>Skatina ugdytinį apmąstyti savo ugdymosi rezultatus numatant tolimesnius žingsnius ir teikia pagalbą jų įgyvendinimui.</p> <p>Kuria ir tobulina vertinimo ugdant kultūrą mokykloje.</p>	<p>Tyrinėja, vertina ir teikia rekomendacijas vertinimo ugdant kultūros klausimais savivaldos ir nacionaliniu lygmeniu.</p>

* Šios dalies įsivertinimo ir vertinimo įrodymai traktuojami ir kaip profesinės veiklos išmanymas, ir kaip profesinio augimo liudijimas. Įrodymai kaupiami vienoje – profesinio augimo srityje.

APRAŠAS Nr. 3: PROFESINĖS BENDRUOMENINĖS VEIKLOS SRITIES KOMPETENCIJOS

Kompetencija Lygmuo	I Pradedantysis mokytojas (stažuotojas) BA Profesinis / dalykinis	II BA Profesinis / dalykinis MA dalyko ar ugdymo mokslų	III MA ugdymo mokslų
BENDRADARBIAVIMO SU ŠEIMA/ GLOBĖJAIS/ RŪPINTOJAIS KOMPETENCIJA			
Bendraudamas ir bendradarbiaudamas su tėvais taiko skirtingus pagalbos ir bendradarbiavimo būdus bei formas, skatindamas mokinių mokymosi pažangą ir gerovę.	Padedamas mentoriaus, bendrauja ir bendradarbiauja su šeima, atsižvelgdamas į jos poreikius ir konkretų kontekstą.	Bendraudamas ir bendradarbiaudamas su tėvais bei atsižvelgdamas į konkrečius poreikius bei kontekstą, taiko skirtingus pagalbos ir bendradarbiavimo būdus bei formas, skatindamas mokinių mokymosi pažangą ir gerovę.	
Įtraukia tėvus į mokyklos tobulinimo veiklas (projektus, pamokas ar kitas veiklas) pagal savo veiklos sritį.	Padedant mentoriui organizuoja ugdomąsias veiklas, įtraukdamas visą klasės / mokyklos bendruomenę.	Organizuoja ugdomąsias veiklas, įtraukdamas visą klasės / mokyklos bendruomenę. Įtraukia tėvus į mokyklos tobulinimo veiklas (mokyklinius projektus ir kitas mokyklos bendruomenės veiklas). Teikia tėvams grįžtamąjį ryšį apie mokyklos gyvenimą ir plėtros planus. Analizuoja ir vertina tėvų įsitraukimą į mokyklos bendruomenės veiklas siekdamas tobulinti mokyklos ir tėvų bendradarbiavimą.	Teikia siūlymus dėl mokyklos ir tėvų bendradarbiavimo tobulinimo, mokyklos kultūros kaitos.

DARBO KOMANDOJE AR / IR VADOVAVIMO JAI KOMPETENCIJA			
Dirba komandoje su kolegomis, siekdamas mokinių mokymosi pažangos ir gerovės.	Padedamas mentoriaus, įsitraukia į mokyklos komandinį darbą su kolegomis.	Dalyvauja mokyklos komandose, siekdamas mokinių mokymosi pažangos ir gerovės ir (ar) koordinuoja švietimo pagalbos ugdytiniams teikimą. Imasi lyderystės kuriant, tobulinant ir įgyvendinant mokymo programas ir (ar) švietimo pagalbą mokykloje / kitose rajono mokyklose.	Vadovauja komandoms ir darbo grupėms siekdamas tobulinti profesinę ugdymo praktiką ir (ar) švietimo pagalbą savivaldos ar nacionaliniu lygmeniu.
Dalyvauja profesinio bendradarbiavimo veiklose ir teikia pagalbą kolegoms profesinės veiklos klausimais: dalijasi informacija, idėjomis, patirtimi, teikia profesinę paramą.	Bendraudamas ir bendradarbiaudamas su savo mentoriumi susipažįsta su mokykloje vykstančiomis profesinio bendradarbiavimo veiklomis.	Įsitraukia į profesinio bendradarbiavimo veiklas mokykloje. Bendradarbiauja su kolegomis profesinės veiklos klausimais: dalijasi informacija, idėjomis, patirtimi su mokyklos bendruomene, dalyvauja mokyklos darbo grupėse, projektuose. Įsitraukia į profesinio bendradarbiavimo veiklas (darbo grupės, projektai) savivaldos lygmeniu pagal savo profesinės veiklos sritį. Bendradarbiauja ir teikia pagalbą kolegoms profesinės veiklos klausimais: dalijasi informacija, idėjomis, patirtimi, teikia profesinę paramą mokyklos, savivaldos ir nacionaliniu lygmeniu. Inicijuoja mentorystės programas ir palaiko mentorystės kultūrą.	Įsitraukia į profesinio bendradarbiavimo veiklas (darbo grupės, projektai) nacionaliniu ir (ar) tarptautiniu lygmenimis. Bendradarbiauja ir teikia pagalbą kolegoms profesinės veiklos klausimais: dalijasi informacija, idėjomis, patirtimi, teikia profesinę paramą nacionaliniu ir (ar) tarptautiniu lygmeniu. Rengia mentorius, dalinasi su kolegomis mentorystės patirtimi ir skatina jos kultūrą.
KONSTRUKTYVAUS BENDRAVIMO SU SOCIALINIAIS PARTNERIAIS IR ŠVIETIMO IR SOCIALINĘ PAGALBĄ TEIKIANČIOMIS INSTITUCIJOMIS KOMPETENCIJA			
Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius bendradarbiavimo ryšius su	Bendraudamas ir bendradarbiaudamas su savo mentoriumi susipažįsta su mokyklos bendruomenės	Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais, darbdaviais ir švietimo ir socialinę pagalbą teikiančiomis institucijomis.	

socialiniais partneriais, darbdaviais ir švietimo bei socialinę pagalbą teikiančiomis institucijomis.	socialiniais partneriais, jų veikla.		
Plėtoja socialinės partnerystės tinklus.	Padedamas mentoriaus, įsitraukia į institucinių bendradarbiavimo tinklų veiklą.	<p>Atstovauja mokyklą įvairiuose tinkluose ir projektinėse veiklose.</p> <p>Tikslingai, atsižvelgiant į mokyklos ir mokinio poreikius, formuoja partnerystės tinklus.</p> <p>Įsivertina tinklaveikos naudą ir sąnaudas.</p>	<p>Tikslingai, atsižvelgiant į mokyklos ir mokinio poreikius, formuoja partnerystės tinklus ir jiems vadovauja.</p> <p>Vertina ir įsivertina tinklaveikos naudą ir sąnaudas.</p>

APRAŠAS NR. 4: PROFESINIO AUGIMO SRITIES KOMPETENCIJOS

Kompetencija Lygmuo	I Pradedantysis mokytojas (stažuotojas) BA Profesinis / dalykinis	II BA Profesinis / dalykinis MA dalyko ar ugdymo mokslų	III MA ugdymo mokslų
PROFESINĖS VEIKLOS VERTINIMO IR TOBULINIMO KOMPETENCIJA			
Reflektuoja savo profesinę veiklą ir savirefleksiją taiko kompetencijoms įsivertinti , stipriesiems bei tobulintiniems profesinės veiklos aspektams išskirti.	Padedamas mentoriaus reflektuoja bei apmąsto savo profesinę patirtį ir veiklos rezultatus; įsivertindamas savo kompetencijas; išskiria stipriuosius bei tobulintinus profesinės veiklos aspektus.	Reflektuoja savo profesinę veiklą, apmąsto patirtį ir veiklos rezultatus. Savirefleksiją taiko kompetencijoms įsivertinti ir stipriesiems bei tobulintiniems profesinės veiklos aspektams išskirti.	Reflektuoja ir vertina kitų veiklą
Profesinės veiklos įsivertinimą susieja su sistemingu, nuolatinu mokymusi ir tikslingai planuoja profesinio tobulėjimo kryptį ir priemones.	Remdamasis veiklos įsivertinimu tikslingai planuoja profesinio tobulėjimo kryptį ir priemones.	Profesinės veiklos įsivertinimą susieja su sistemingu, nuolatinu mokymusi ir tikslingai planuoja profesinio tobulėjimo kryptį ir priemones.	Mokslu grįstais įrodymais tikslingai formuoja/kuria profesinio tobulėjimo priemones
Nuosekliai ir sistemingai tobulina savo profesinės veiklos gebėjimus.	Padedamas mentoriaus nusistato tobulintinas kompetencijas ir jas nuosekliai bei sistemingai tobulina.	Savarankiškai ir tikslingai, nuosekliai ir sistemingai tobulina profesines kompetencijas.	Vertina profesinio tobulėjimo sistemos efektyvumą ir teikia rekomendacijas jos tobulinimui
PROFESINĖS VEIKLOS TYRIMO KOMPETENCIJA			
Nuolat stiprina gebėjimą analizuoti ir tirti savo paties veiklą.	Padedamas mentoriaus stebi ir vertina ugdymo(si) procesą ir pasiektus tikslus; renka, analizuoja ir	Analizuoja ir vertina savo profesinės veiklos rezultatus, siekdamas nustatyti kylančių sunkumų priežastis ir rasti sprendimų būdus.	Analizuoja ir vertina kitų mokytojų profesinę veiklą regioniniu / nacionaliniu / tarptautiniu lygmenimis.

	interpretuoja duomenimis grįstus įrodymus.		
Domisi, kritiškai vertina ir pritaiko savo praktinėje veikloje ugdymo mokslo tyrimų rezultatus, gerąją praktiką ir edukacines inovacijas.	Taiko ugdymo mokslo tyrimų rezultatus, gerąją praktiką ir edukacines inovacijas; aptaria jas su mentoriumi.	Taiko naujausius ugdymo mokslo tyrimų rezultatus, edukacines inovacijas savo profesinėje veikloje. Sprendžia kylančias pedagogines problemas mokykloje, pasinaudodamas naujausiais mokslo pasiekimais, gerąją patirtimi. Atlieka profesinės veiklos tyrimą: pasirenka ir taiko profesinės veiklos tyrimo metodus, atsižvelgdamas į problemos ar situacijos pobūdį, ir juos taikyti. Inicijuoja ir vykdo profesinės veiklos ir mokyklos bendruomenės tyrimus, siekdamas efektyvinti ugdymo ir (ar) švietimo pagalbos procesą.	Inicijuoja ir įgyvendina kompleksinius pedagoginės praktikos tyrimus, siekdamas pateikti mokslinius ugdymo proceso vertinimo ir problemų sprendimo būdus, gerinti ugdymo praktiką ir įgyvendinti ugdymo proceso inovacijas regioniniu ir (ar) nacionaliniu / tarptautiniu lygmenimis.
Atlieka profesinės veiklos tyrimą ir jo rezultatais remiantis tobulina savo profesinę veiklą.	Padedamas mentoriaus parenka tyrimo metodiką, atlieka tyrimą ir jo rezultatus pristato mokyklos bendruomenei.		
KOLEGIALAUS MOKYMOSI KOMPETENCIJA			
Bendrauja ir bendradarbiauja, tobulindamas profesinę veiklą mokyklos komandoje ir (ar) profesinėse bendruomenėse.	Bendrauja ir bendradarbiauja su savo mentoriumi(iais), metodinės grupės nariais, mokyklos vadovais, tobulindamas savo profesinę veiklą.	Bendrauja ir bendradarbiauja mokyklos / savivaldos grupėse (metodinės grupės / problemų sprendimo / pokyčių valdymo), tobulindamas savo profesinę veiklą. Bendrauja ir bendradarbiauja įvairiose mokykloje veikiančiose grupėse / komandose tobulindamas profesinę veiklą, esant poreikiui gali imtis mentoriaus vaidmens.	Inicijuoja bendravimo ir bendradarbiavimo veiklas tobulinant tiek savo, tiek ir kolegų profesinę veiklą, turi mentoriavimo patirties, ja geba dalintis savivaldos / nacionaliniu / tarptautiniu lygmenimis.
Taiko kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo formas (pamokos studija, kolegų konsultavimą, profesines bendruomenes), siekdamas savo profesinio tobulėjimo.	Priima mentoriaus teikiamą pagalbą rinkdamasis tinkamas kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo formas, siekdamas savo profesinio tobulėjimo.	Savarankiškai pasirenka tinkamas kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo formas, siekdamas savo profesinio tobulėjimo.	Inicijuoja ir taiko įvairias kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo formas, gali mentoriauti mažesnę pedagoginę patirtį turintiems kolegoms, siekdamas savo profesinio tobulėjimo.